

PB - 02725

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

مرکز حفظ و نگهداری

پایان نامه ها و پژوهش های قرآنی

موسسه معارف اسلامی امام رضا (ع)

طبق حقوق مؤلفین کلیه حقوق این پایان نامه محفوظ و موبوط به مؤلف آن می باشد
هرگونه استفاده از مطالب منوط به کسب اجازه از مؤلف می باشد

PB - 02725

دفتر نشریات اسلامی حوزه علمیه قم
سازمان آموزش

مرکز آموزش خواهران

پایان نامه دوره معارف اسلامی و تبلیغ

عنوان

شفاعت در قرآن

(گرایش علوم قرآن)

مؤسسه معارف اسلامی امام رضا (ع)

استاد راهنما: حجة الاسلام والمسلمین محمدعلی رضایی اصفهانی

نگارنده: منصوره میرشریفی

سال تحصیلی ۷۷-۱۳۷۶

آدرس: قم، بلوار شهید منتظری، کوچه شماره ۸، پلاک ۱۲

به تقدیم به بیعتگاه آقا امام زمان عج الله
 تبار شریف و نائب برجسته ائمه خمین در
 دعای شهداء اسلام و انقلاب اسلامی ایران

مؤسسه معارف اسلامی امام رضا

آدرس: قم، بلوار شهید منتظری، کوچه شماره ۸، پلاک ۱۲

با تشکر از تمامی اساتید و برادران محترم در این امر عالی یاد
 کرده و با سپاس بزرگان، جناب دکتر محمد عینی رضایی
 از خداوند متعال برای همه آرزوهای با لاف و استاد بزرگوارم
 آرزوی موفقیت در تمام

مؤسسه معارف اسلامی امام رضا

آدرس: قم، بلوار شهید منتظری، کوچه شماره ۸، پلاک ۱۲

عاده شفاعت در قرآن با تمام شفاعات خود سرشار در دوزخ است. با کونیاگون به خود نرسد و اجابت
و پذیرفته است. این مطلب حکم از اهمیت موضوع می باشد.

شفاعت دو قسم است یکی تکوینی و دیگری تشریحی و قانونی. اما شفاعت تلو نیز که از تمامی اسباب کونی
مسرورند. دهی اسباب نزد خدا شفع هستند چون میانه خدا و مسدود خود را بستانند. و اما شفاعت

تشریحی در سوط با احکام که معلوم است در دائره تملیف و مجازات واقع می شود نیز دو قسم است
اولی شفاعت که در دنیا اثر می گذارد و باعث آمرزش مردم خدا در تقابل و یا قرب به درگاه اوست کرد.

دوم شفعی است که در روز قیامت شفاعت می کند که شامل اسیاء، رسولان خدا و فرشتگان و علماء و
دانشندان و شهداء و خود خداوند که البته با شرایط و وسایل خاص.

در فضل دیدگاه های بینر که تمام علماء و دانشندان اسلام شفاعت با آن اصول مسلم اسلام می نمایند و
هیچ تیره ای از مسلمانی آن با انگار نگرد است و اگر اختلافی هست در مقدار و معنی شفاعت می باشد و

بقدری از نفقات دانشندان شی و شعیه منفس شده است.
در قسمتی دیگر آیتی آوردم پیرامون دعا و شفاعت و اینکه حقیقت «شفاعت طلب» جز در دعا فواجم است.

نیست و اینکه طلب دعا از پیامبر (ص) و دیگر صالحان که همان طلب شفاعت است از نظر موازین
اسلامی کوچکترین ایرادی ندارد. و در پایان هم بررسی کردیم و لایحه و هابی ها را پیرامون شفاعت و

پایمخ داریم بلیغ نفقات آنان. «والمسلم»

۷	مقدمه
۱۰	فصل اول: اَلدِّبَرَاتُ
۱۱	تاریخچه شفاعت
۱۳	حقیقت شفاعت
۱۳	شفاعت لغوی
۱۴	شفاعت اصطلاحی و عرفی
۱۶	انقسام شفاعت:
۱۶	تکلیفی
۱۹	تشریحی
۲۲	فصل دوم: شفاعت از دیدگاه آیات قرآن
۲۲	تقسیم آیات شفاعت
۲۲	گروه نخست: نفی شفاعت مطلقاً
۲۵	گروه دوم: نفی شفاعت مورد نظر یهود
۲۸	گروه سوم: نفی شفاعت برای کافران
۳۰	گروه چهارم: نفی شفاعت بترها
۳۲	گروه پنجم: اثبات شفاعت برای خداوند

آدرس: قم، بلوار شهید مستوفی، کوچه شماره ۸، پلاک ۱۲

- ۳۳ گروه ششم: اثبات شریعت و رای نیرجدا به اداره الزامی
- ۳۶ گروه هفتم: معرفی شافعان
- ۳۷ شفاعت‌ها از سنن و سبب در قرآن
- ۳۸ شفاعت‌های هر دو
- ۳۹ شفاعت‌های مثبت
- ۴۲ فصل سوم: آثار شفاعت:
- ۴۳ دیدگاه و آثار تربیتی
- ۴۴ دیدگاه اجتماعی
- ۴۵ دیدگاه معنوی
- ۴۶ دیدگاه فلسفی
- ۵۵ فصل چهارم: شفاعت کنندگان و شفاعت شوندگان در قرآن در روایات
- ۵۶ شفاعت مختص با کیست؟
- ۵۸ شفاعت کنندگان
- ۶۴ شرایط شفاعت
- ۶۹ کسانی که مورد شفاعت واقع می‌شوند؟
- ۷۲ وسایل شفاعت

آدرس: قم، بلوار شهید منتظری، کوچه شماره ۸، پلاک ۱۲

۷۶

فصل پنجم: دیدگاه‌ها

۷۷

نظرات دانشمندان اسلام

۸۶

ایرادات اشغال

۸۷

دلایل صحت درخواست شفاعت

درخواست شفاعت، همان درخواست دعا است ۸۷

۸۶

درخواست شفاعت از افراد متأسفانه امری است

۸۱

درخواست دعا از افراد متأسفانه در قرآن

۹۵

درخواست دعا از افراد متأسفانه در احادیث

۹۱

بررسی دلایل دعای خدا و پاسخ به آن

۹۱

۱- درخواست شفاعت شرک است.

۹۳

۲- درخواست شفاعت از غیر خدا حرام است.

۹۲

۳- شفاعت حق مختص به خداست.

۹۵

۴- شرک مشرکین به خاطر طلب شفاعت از برحق

۹۷

۵- درخواست شفاعت از مرده لغو است.

۱۰۰

منابع مأخذ

آدرس: قم، بلوار شهید منتظری، کوچه شماره ۸، پلاک ۱۲

آدرس: قم، بلوار شهید منتظری، کوچه شماره ۸، پلاک ۱۲

موضوع:

شفاعت در قرآن مجید موضوع مورد بحث می باشد همچنین اثبات شفاعت با ادله و...
 جوهر اجالی پیرامون شفاعت در قیامت و در دنیا و پاسخ به شبهات پیش آمده در این زمینه
 می باشد. و چه کسانی مورد شفاعت واقع می شوند و چه کسانی مورد شفاعت واقع نمی شوند و چه کسانی
 هم شفاعت می کنند و چه کسانی شفاعت نمی شوند.

سابقه تحقیق:

بدون شک با موضوع شفاعت کارهای بسیار شده است و کتابهای فخرن هم در این زمینه نوشته شده...
 است زیرا این اصول اعتقادی و ضروری دین با اسلام می باشد و پذیرش اسلام بدون مسئله شفاعت
 موجب خارج شدن از دین می شود.

اندیشمندان اسلام و مفسران زیادی در این زمینه کار کرده اند و کتابهای فخرن هم پیرامون آن
 نوشته اند از جمله این کتاب های تفسیری: «التمیزان» تفسیر نمونه، «جمع البیان»، «...» و آثار دیگری از
 اساتید گرانمایه همچون: «علاء طباطبائی»، «استاد جعفر سبحانی»، «شهید مطهری»، «آقای خراسانی»، «آقای
 مظفری»، «...» که می توان به آن اشاره نمود.

انگیزه تحقیق:

بنا بر نیازهای که در جامعه خود احساس می کردم گریه جای ما یک جامعه اسلامی است ولی لازم
 است که مردم کاملاً با این اصول اعتقادی آشنا شوند تا شبهات پیش آمده بر طرف گردد تا موجب
 ادرس: قم، بلوار شهید منتظری، کوچه شماره ۲۲، پلاک ۱۱

اعتقاد ریستریه بیشتر؛ معاد و توحید شود البته در قرآن دلالت بر این رویه نیز به این زمینه زیاد پرداخته شده
 و لیکن به موجب وظیفه و احساس نیاز جامعه لازم دیدیم بر خود که تحقیقی در این خصوص بنمایم تا موجب
 خشنودی خداوند متعال و مسرورانان سید گردد.

اهمیت موضوع:

مناجات از سیاحت مهم در نظام اعتقادی تشیع است که تعداد بسیاری از آیات قرآن به آن
 اختصاص یافته است. این مسأله در احادیث اسلامی نیز جایگاه ویژه ای دارد چنانچه امام صادق
 علیه السلام انکار آن را موجب خارج شدن از مذهب سیده می دانند و فرموده اند: «من انکر ثلاثه
 انبیاء علیهم السلام من تبعنا: المعراج و العسراء و غیر القبر و الشفاعه».

اهداف تحقیق:

اثبات شفاعت دبیرو گری هر چه بیشتر سید از شفاعت و آشنایی به عنوان نیز از حدیث معتبره ای دین
 اسلام و توجه مشعل جوان به آن.

روش تحقیق:

کتابخانه ای می باشد که این روش بر روی مطالبی نیز مورد نیاز بوده، محققان تحقیق خود را
 از راه مطالعه مأخذ و منابع مختلف انجام می دهد.

فرضیه:

خداوند نسبت به بندگان رحمت و عنایت دارد از این رو کسانی که طرف خداوند متعال و آذین

هستند تا احوال قیامت، شفاعت را از شفاعت خود بپرهیزند بعد از این شفاعت چیزی اثر ندارد
الهی می یابند.

سوالات تحقیق:

اصول: آیا مسأله شفاعت ادلیای خدا در قیامت قطعی و حتمی است؟

آیا شفاعت کردن مخصوص خداوند است؟ و یا پیامبران، خداهم می توانند شفاعت کنند؟

از چه کسانی شفاعت می شود؟ و چه کسانی مورد شفاعت واقع می شوند؟

آیا مشغول شفاعت شدن، مزد گرفتن بدون کار نیست؟ دنیا بومی و آخرتی بازی نیست؟

اگر قانون کفایت طومر عدل است واسطه برای چیست؟

فرعی: معنای شفاعت چیست؟

شفاعت در دنیا چیست؟ در آخرت چه تفاوت دارد؟

دلایل شهادت از دیدگان روایات اسلامی چیست؟

موسسه معارف اسلامی امام رضا

« فصل اول »

مؤسسه معارف اسلامی امام رضا

آدرس: قم، بلوار شهید منتظری، کوچه شماره ۸، پلاک ۱۲

تاریخ سفاقت

چگونه استواری دنیوی از در بر سر که با تمدن و با جمیع شؤون و قوای حائیه چندگانه مبتنی بر حوائج زندگی است و این حالت رسد است که ایجاب میکند چنین سلطنت در حین قوامی بوجود آید تا حوائج انسان را در عوامل توانایی و فضای آن بر ایجاب می کند بر آورد بهین جهت چه بسا می شود که تنامی را تبدیل به منافع دیگر و منافع برای فدای منافع بیشتر و حکم را تبدیل به حکم دیگر کرد بدینسانکه این در کونین در تحت ضابطه و میزان می گوی در آید و بر همین سوال سلسله مخدرات متخلین بر حرمان می یابد با اینکه جرم و جنایت را مستلزم عقاب می دانند چه بسا از اجراء حکم عقاب بخاطر غرضی مهم تر که یا اصرار و التماس و محکوم به قتل و خرید عوض است و یا رستود است صرف نظر کنند و قاصد بخاطر عوامل نامبرود بر خلاف حق و حکم براند و تنبیه بر اجراء لعد و یا مجرم را برتری و تسخیر نژاد بزمسد تا بس اود خودش واسطه شود در یا آرد یا منی تحت تأثیر اینگونه عوامل قرار نگرفت و یا برتری و تسخیر نژاد برتری حکم برود داد و از اجراء حکم باز بدارد یا بر صورتی که احتیاج حکم به پول بیشتر است احتیاجش به عقاب مجرم باشد مجرم عقاب خود را با پول معاف کند یا توسط قبایل مجرم یا از او می خرید و داد را از عقوبت حاکم بر همانند رعوالی و دیگر نظیر عوامل نامبرود که احکام در توانایی حکومت را در نگار می زند و این سستی است جاری و معدومی است در بین اجتماعات بشری

در ملل قدیم این طرز فکر وجود داشت که معتقد بودند نظام زندگی آخرت بر نظام دنیوی است و قانون اسباب بر حسبیات و ناموس متأثر و تأثر فاری طبیعی، در آن زندگی نیز جریان دارد، لذا برای اینکه از جرائم در جانیان صرف نظر شود تر یا میوه و هدایا برای بستن آنها پیشکش می کردند تا به این وسیله آنها

طایفه برآورد. دستک خویش خود برگیرید در همه دست خود کنید و بتها برآید آن شفاعت کنند و یا چیزی
 باندید و بگویند چیزی خود می طلبند = در وسیله یک جان رنده و یا یکد اسلام، حد این را بر یاری مردم طلبند
 حتی با مراد آن خود چیزی از زیر آلات را فرود می کردند تا با آن وسیله در عالم دیگر زندگی کنند و یا با خود
 ایلمی یا مرادگان خود دفع می کردند تا در آن عالم با آن را خود دفع کنند و چه بسا با مراد خود دیگر کسی را
 نزنند و دفع می کردند تا مونس او باشد و یا یکی از قهرمانان مادی می کردند تا مردم را یاری کند و در همین
 اعصار در غوره های دنیا در میان آنها در همین مساحت فریادی از این نحوها دیده می شود!

مؤسسه معارف اسلامی امام رضا